

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Melyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adatsnak vissza.
Hirdetések Árszabály szerint.

Bácska katolikusaihoz.

— Népszövetségi jogvédelem. —

Gyakorlati példákkal akarjuk beigazolni, minő áldás a magyar népre a katolikus népszövetség. Epen ezért átvesszük a „Fejérmegyei Uj Lap“ egy cikkét, amely a népszövetség áldásdus működését világítja meg. Reméljük, hogy ez buzdítóbban fog hatni minden ékesszóló beszédnél.

„Többször rámutattam már, hogy a népszövetségi jogvédelem nem üres frázis, hanem rendkívül érdekes programmpont, amelynek céltudatos megvalósítása esetén ezer és ezer szegény ember áldja majd a Népszövetséget.

Allitásom igazságát eddig is példákkal bizonyítottam be; most ismét két, ékesen szóló bizonyítékra mutathatok rá.

Pár héttel ezelőtt egyik tagunk azzal a panasszal jött hozzám, hogy a fiát, aki sérve miatt a katonai szolgálatra képtelen, nem akarják a hadsereg kötelékéből elbocsájtani. Hiába fordul fűhöz-fához, hiába volt ezredkihallgatáson, felülvizsgálaton, már a 10. hónapot szolgálja anélkül, hogy kiképezték volna.

Megbeszéltem a dolgot dr. Vass József ural, a Népszövetség igazgatójával s ezen megbeszélés eredményeképp a Népszövetség nevében felkértük a fiu ezredesét, hogy vizsgálja meg az ügyet. Pár nap múlva megjött az ezredes udvarias levele s ugyanazon napon szabadságolták védelemből és augusztus 12-én végleg elbocsájtották. (Az ügy részleteiről legközelebb!)

A másik eset a következő: K. J. timársegéd mult vasárnap tanácsot kért tőlem szorongatott helyzetében. Elmondotta, hogy felesége két évvel ezelőtt mintegy 100 korona értékű vásznat vett a Központi Vászonáru és Kelengye Vállalattól. A vigéccsel abban állapotok meg, hogy 2 koronás részletekkel törlesztik le a tartozást. A f. é. elejéig ilyképp ki is fizették annak jórészét, úgy hogy január 1-én már csak 46 korona maradt fenn. De azóta már ez az összeg is 26 koronára szállott le, mert a többit lassankint letörlesztgették. A zsidó azonban mégis beperelte őket, még pedig nem 26, hanem 46 korona erejéig. Felesége — ugymond — már volt az ügyvédnél, aki elismeri ugyan, hogy

a követelés csak huszonhat korona, de a perköltség megfizetését követeli.

Tanácsomra ő is beszélt dr. Holló Jenő ügyvéddel, aki azonban a hétfőre kitűzött tárgyalást csak abban az esetben volt hajlandó meg nem tartani, ha a 26 korona tartozást és a 10 korona perköltséget leszurkolja.

Ekkor én kerestem fel az ügyvédet, aki elismerte, hogy K. J. a 46 koronából 20-at már letörlesztett, de ez, állítása szerint, azóta történt, amióta ő a pert megindította. Mikor erre én kezességet vállaltam arra, hogy a jövő vasárnap a 26 koronát asztalára teszem, megígérte, hogy a tárgyalást nem tartja meg, de a 8 kor. 40 fillér perköltséget nem volt hajlandó elengedni, mert — ugymond — ma ő is drága labkért és segédet fizet.

A törvényházban megkerestem a tárgyalásra váró K-nét, akinek írásából mindjárt láttam, hogy az ügyvéd állítása nem valószínű. Mikor az pár perccel később megérkezett, ki is fejeztem előtte ebbeli véleményemet. Ő ugyan még mindig kardoskodott a maga igaza mellett, de kijelentette, hogy ha tévedett, a kiadásán kívül egyebet nem követel. Megnéztük az aktákat és azok nekem adtak igazat.

Habár nyilvánvaló, hogy a per alaptalan volt, végül az ügyvéd jóhiszeműségében nem volt okom kételkedni, így a 2 kor. 40 fillér bélyegköltéség kifizetését is magamra vállaltam.

Igy ért véget K. J. pere. Nekem alig került félórai utánjárásomba és az a szegény ember, akinek ugyis elég gondot okoz kilenc gyermekének felnevelése, megmenekült egy per izgalmaitól, 25—30 korona (ha nem több!) perköltségtől, sőt talán még a holmija is dobra került volna.

Népszövetségünknek ma még ugyan nincs rendszeresen működő jogvédő irodája, (de remélhetőleg még ezidén lesz!) eredményeink azonban már vannak.

Nem kérkedésből irtam meg ezeket a dolgokat, hanem, hogy a Népszövetség áldásos működésére a figyelmet felhívjam. Igaz, hogy tagjaink száma ma már 1000, de az még nem elég. Bizom benne, hogy a fennebbi és az ezekhez hasonló, beszélő tények minden kételkedést eloszlatnak, és városunk polgárai rövid időn belül legalább 5000-en sorakoznak a Kath. Népszövetség zászlaja alá.

Adja Isten, hogy úgy legyen!

Ketskés Elek.

Eszrevételek az ipartörvény tervezetre.

Irta: Németh Simon, ipartestületi jegyző.

(Folytatás.)

A 15. §. második bekezdésében az és „kovácsok“ szó törleendő, mivel az sérelmes az okleveles patkoló kovácsokra nézve, kívánjuk ennek a §-nak akként való kiegészítését, hogy ott, a hol okleveles patkoló kovácsok vannak, patkolással csak ezek foglalkozhatnak, mások attól eltiltandók. De egyáltalán tiltva legyen mindenütt a katonakovácsoknak, hogy a kovács iparba vágó bármely munkát végezzenek, kivéve a katonai lovak patkolását.

A 18-ik §-ból hiányzik néhány olyan iparág, a mely eddig szintén képesítéshez volt kötve. Ilyenek: a boeskoros, papuesos és szürszabó iparágak. Ezen iparágak az Alföldön igen el vannak terjedve és azoknak el-sajátítása hosszabb gyakorlatot igényel; úgy, hogy azok sem a szabad sem pedig a házi ipar fogalma alá nem sorozhatók. Kérjük tehát ezen iparágakat pótlólag a törvénytervezetbe a képesítéshez kötött iparágak közé beiktatni.

A 20. §-ban a gyár fogalmának körülírása nem fedi a kisiparosok érdekeit. Elemi erővel hajtott munkagépek igénybe vétele és állandóan legalább tíz munkás alkalmazásának kimondása mellett a képesítés meg nem követelése gomba módra elszaporítaná az apró gyárakat, a melyek a kézműiparosoknak kiszámíthatatlan károkat okoznának. Nézetünk szerint a gyárak fogalmát egészen más alapon kellene körülírni és az alkalmazottak számát is másként kellene meghatározni: gyár legyen az, a mely elemi erővel hajtott munkagépekkel és legalább 15 ipari munkással (segéddel) foglalkozik. A harmadik bekezdésben pedig szabatosan megjelölendőnek tartjuk azt, hogy melyik hatóságot kell az iparhatóságok alatt érteni, mert annak meg nem állapítása kanapéprocessura adna alkalmat.

A 37. §-ból a „kerületi iparfelügyelő“ helyett „az illetékes kamarához“ szavak teendők.

A 39. §-hoz ugyanaz a megjegyzésünk, mint a mit a szegedi kereskedelmi és iparkamara érdemes s. titkára mond.

A 42. §. sérelmes, mivel az egész ország iparosságának sokszor megnyilvánult azon kívánságát, hogy aki az ipar gyakorlásának a törvényben megállapított feltételével saját személyében nem rendelkezik, az önállóan ipart ne üzhessen — nem teljesíti. Pedig ennek a kimondása annyira kívánatos, hogy e nélkül egy jó ipartörvényt el sem tudunk képzelni.

Az 54. §-ban kimondandó volna, hogy a kizárólag fa, vagy földanyagból készített lakóházak még falvakban is csak ács, vagy kőműves iparosok által készíthetők; vagy legalább is az, hogy az ilyenek készítésével foglalkozók is az ipartörvény hatálya alá tartoznak.

A tervezet: a mely egyébként mindenki által terjengősnek van elismerve VI-ik fejezetében a legkurtábban szól a házi iparról, de minden rövidege mellett is egyes ipar-

ágakra nézve a legnagyobb veszedelmeket rejti méhében. Különösen veszedelmes az a női szabó és gyermekruhakészítő iparra. Mintha csak az volna a be nem vallott célja, hogy ezt a fejlődésnek indult ipart teljesen tönkre tegye. Tiltakozunk az ellen, hogy a női szabó és gyermekruhakészítő ipar a házi ipar fogalma alá soroztassék, és kérjük kimondani, hogy háziiparilag csak bizonyos egyszerűbb ruhákat és csak a saját vagy hozátartozóik részére készíthetnek olyan háztartásbeli nőket, akiknek iparigazolványuk nincs. Azok, akik segédek és tanoncokat tartanak, tartoznak iparigazolványt váltani. A házhoz járó varrás is csak azoknak engedessék meg, akik munkakönyvvel vannak ellátva; ezen esetben a munkába lépés és kilépés bejelentése kötelezővé tétessék, a miért munkaadó és alkalmazott egyetemlegesen legyenek felelősek. Háznál végzett munka azonban a gyakorlati időbe be ne tudassék. Egyáltalán a házi ipar fogalmát olyan homályban hagyni, mint a hogyan a tervezet teszi, nem szabad mert az csak a kontár nevelésre adna újabb tápot, ami miatt az egész iparág hova előbb a tönk szélére juthat. Ha már a női szabóipar a képesítéshez kötött iparosok közé van sorolva, akkor a képesítés mellé még megélhetést is kell ezen iparág művelőinek biztosítani, mert különben megszűnnek adózó alanyok lenni.

A vándoriparra az a megjegyzésünk, hogy inkább annak teljes eltörlése, mint újabb kiterjesztése volna az iparosok igazi érdeke. Csupán csak a nyers termények gyűjtését véljük helyénvalónak. A többi intézkedésekre nem volna semmi szükség; mivel a vándoripar révén ugyanis csak az olesó, de selejtes osztrák iparcikkek kerülnek forgalomba; ezt pedig a magyar ipar szempontjából senki sem tarthatja kívánatosnak.

A 166 § miként a 6. § is sérti a kisebb ács és kőműves iparosok érdekeit és féltő, hogy az ilyen törvényes intézkedések el fogják majd egészen riasztani az ezen pályára készülő ifjakat; a miből aztán könnyen munkáshiány állhat elő. Tulságos szigoruaknak látjuk a korlátozásokat, miért is kérjük ezen § könnyítését.

A „vásárolás“ feliratu fejezetben bizonyos korlátozásokat kellene beiktatni, mert a nagy mérvben elszaporodott országos vásárok az iparosok érdekei ellen vannak. Sokszor többre kerül a költségük, mint a mennyit bevesznek.

A 237. §. második bekezdése újabb terhet jelent az iparosokra. Nem helyes azt kimondani, hogy az iskolai igazgatóság a tanulókat tanszerekkel is elláthatja, mely esetben a tanuló munkaadója azok tényleges költségeit megtéríteni tartozik. Ez egy újabb adó volna az iparosokra. E helyett kimondandó volna, hogy a tanszerekre fordítandó költségek az ipardijából és bírságokból fedezendők; vagy ezen alapok elégtelensége esetén a szülők tartoznak ezt a kiadást fedezni — tekintettel arra, hogy a szegény sorsu tanulókat ugyanis az iskola saját költségén látja el tanszerekkel.

A 238. §-ban a nemzetiségeknek adott kedvezmény helytelen. Követelnünk kell feltétlenül a magyar anyanyelvet. Ez semmi akadályba nem ütközik. Alkalmunk volt meggyőződni arról, hogy horvátországi és boszniai származású tanoncok, kik Magyarországon tanoncokká lettek, — a nélkül, hogy csak egy szót tudtak volna magyarul, — a magyar iskolai tannyelv mellett a legszebb tanulási eredményt érték el. Ha iparunkat minden ízében magyarrá óhajtjuk tenni, akkor semmi szükség sincsen arra, hogy a nemzetiségeknek

kedvezményt nyújtson a törvény, mert hiszen abban eddig sem volt köszönet.

A 241 §. harmadik bekezdésében kimondandónak tartjuk azt a kedvezményt, hogy a felső ipariskolát végzett ifjaknak az egyévi önkéntességi jog megadatik. Ha a felsőkereskedelmi iskolát végzett ifjak ezt megérdemlik, úgy az előbbieket is rászóljék erre a kedvezményre. Csak ily kedvezmények mellett lehet elvárni ifjainktól, hogy ezt a pályát tömegesebben felkeressék és csak így fokozható a jövő iparos osztály társadalmi tekintélye, a mire különben az államtitkár ur is nagy súlyt fektet.

A 243 §-ban a törvényhatóságok és városoknak megadatik az a jog, hogy felsőiparos iskolákat létesíthetnek; de nincsen semmiféle törvényes intézkedés arra nézve, hogy az állam az ilyen iskolákat állami dotációban tartozik részesíteni. Ezt kimondandónak véljük mert az erre fordított állami áldozat ugyanis bőven visszatérül, mivel ezek az iskolák is az iparfejlesztés munkáját fogják végezni, ami elsőrangú állami feladat.

A 246 §-ban engedélyezendő magán ipariskolák nevelőitől magasabb szakbeli képzettséget óhajtunk követelni és az ilyen iskolákat is állami és iparhatósági felügyelet alá kívánjuk helyezni, nehogy némelyek hangzatos frázisokkal csak ürügyül használhassák az ilyen iskolákat az ő saját önös céljaik kielégítésére és a hallgatók becsapására.

Folyt. köv.

Ne járjunk olyan söröcsarnokokba, vendéglőkbe és kávéházakba, hol a BÁCSCAI NAPLÓT nem találjuk.

A sajkás-kerület bajai.

Megirtuk, minő üldöztetésekről panaszkodnak a sajkás-kerület lakosai. Vojnits István, megyei alispán kijelentést tett, hogy csendes minden a sajkások között, s a további óvintézkedések fölöslegesek; a katonaság és csendőrség visszahozható.

A szerb Zasztavában azonban ezen kijelentéssel ellenkező dolgokat olvasunk. A katonaság, csendőrség még mindig a nyugodt lakosság nyakán van. Valóságos ostromállapot uralkodik a kerületben. A nyilvános helyeket alkonyatkor be kell csukni; a szomszéd a szomszédot nem látogathatja meg. Es ez csak azért van, mert a hatóságok hazug feljelentéseknek felülnek.

Eddig a kerület lakosai nyugodtan viselkedtek, de most már a sok kínzás, elnyomás izgatni kezdi a kedélyeket. Hangosan követelik már a vezetők, hogy vigyék őket a bíróság elé, ítéljék el őket, ha megérdemlik, de a garázdálkodó csendőrséget és katonaságot vigyék el a nyakukról.

„A mi népünk nyugodt, mondják és írják, de ne ingereljük, ne hívják ki. Ne keressenek rosszat ott, ahol nincs. Minden türelemnek határa van, a miénknek is. Ne várják azok, akiket megillet, hogy a nép szemé vére fusson. Ha egyszer megtellik a pohár, mikor a türelemnek vége szakad, néhez lesz akkor lecsillapítani azt a veszedelmet, melyet a hatóságok, talán akaratlanul maguk idéztek föl.“

A vármegye alispánjának és főispánjának talán jó lenne e panaszokat meghallgatni, s csakugyan nem kellene a szakadásig feszíteni a nép türelmét, ha e panaszok igazak.

Ujvidékiek a vasárnapi munkaszünetért.

— Saját tudósítónktól. —

Említettük már, hogy az ujvidéki kereskedelmi alkalmazottak Szent István napján ülést tartottak a kereskedők vasárnapi munkaszünetét megváltoztatni akaró törvénytervezet ellen. Ezen ülésükből bizottságot küldöttek ki, amelynek feladatává tették, hogy a kereskedőket érintő sérelmek ellen az illetékes helyeken, az összes kereskedelmi alkalmazottak bevonásával, tiltakozzanak.

E bizottság e héten ismét általános gyűlést volt kénytelen egybehívni azon alkalomból, hogy a temesvári kereskedelmi alkalmazottak és a fővárosi magántisztviselők országos gyűlést akarnak egybehívni a vasárnapi teljes munkaszünet érdekében.

E gyűlésen nagyon számosan jelentek meg úgy a kereskedőifjak, mint a magántisztviselők részéről. A gyűlésen magyarul Gurszki, szerbül Kreczul beszélt. Felolvasták a temesváriaiak és a budapestiek meghívóját.

Ezután elhatározták, hogy nem a budapesti magántisztviselők, hanem a temesvári kereskedőifjak mozgalmához csatlakoznak. Az ott megtartandó országos gyűlésre kiküldettek: Gurszki Gy., Petrovits Rádó, Zina Károly. Ezek közül a gyűlésen Gurszki magyarul, Petrovits szerbül, Zina németül adja elő a sérelmeket és kívánni fogják, hogy vasárnap az egész Magyarországon minden üzlet kivétel nélkül és egész napon zárva legyen.

Felkérjük azon tisztelt előfizetőinket, kik előfizetési díjaikkal hátralékban vannak, hogy azt megküldeni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadályok merüljenek föl ::

H I R E K.

Tájékoztató.

Országos vásár Szabadkán szeptember hó 6., 7. és 8-dikán.

— **Tanításváltás a főgimnáziumban.** Bizonyára minden szülő örömmel értesült ma arról, hogy a főgimnáziumban e tanévtől kezdve a tanítás csak délelőtti lesz. A tanuló délután nem csak kipihenheti így jobban magát, hanem ezenkívül még az otthoni tanulási időt is jobban beoszthatja. Más tanintézetekben már tavall meg volt ez a beosztás, ideje, hogy nálunk is behozták.

— **Az adókvető bizottság tárgyalása.** A szabadkai adókvető bizottság szeptember 5-én a tollkereskedők és lóalkusók kereseti adóját fogja tárgyalni.

— **Pénztárvizsgálat.** A polgármester mára a palicsei földművelésiskolába pénztárvizsgálatot rendelt el s foganatosításával Dembitz Lajos főügyészt és Tillmann Zoltán főszámvevőt bizta.

— **Az állami tanyai iskolák átvétele.** A tanfelügyelőség értesíti a városi tanácsot, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter a szabadkai tanyai iskolák átvételét folyó hó 14-dikére tűzte ki.

Kladek, Tománovits és Társai géptéglá, cserép és mészégető gyára Szabadkán, a zentai vasút mentén.

Ajánlja a legjobb minőségű gyártmányait. — Kötő minőségben gyárt:

elsőrendű fali és géptéglát, kút és burkolattéglát, szárazon sajtolt gőztéglát, olajos disztéglát, párkány- és padlástéglát, első és másodrendű hodfarku tetőcserepet, kőmentes darabos és oltott meszet. Pontos kiszolgálás! Telefonszám 88. Olesó árak! Telefonszám 88. Pontos kiszolgálás!

— **A zentai Katolikus legényegyesület** folyó évi szeptember hó 8-án Kiszasszony ünnepnapján, a Katolikus legényegyesület nagytermében saját könyvtáralapja javára hangversennyel és jubiláris ünnepélyvel egybekötött zártkörű táncestélyt rendez, melynek műsora a következő: Délelőtt: A meghívott egyletek, valamint leányok és legények, öregek és ifjak gyülekezése d. e. pont 8 órára a Katolikus legényegyesület nagytermében. Osszejövetel után indulás az I-ső fuvós zenekar kísérete mellett a meghívott egyesületekkel a belvárosi templomba, a d. e. fél 9 órakor tartandó Istentiszteletre. Istentisztelet után sorakozva visszajövet zenekíséret mellett, az egyesületi helyiségbe, ahol: 1. Főtisztelendő Gózon István plébános ur egyházi elnökünk a Katolikus legényegyesület 10 éves fennállásáról fog ünnepi beszédet tartani. 2. Jubiláris arcképcsarnok leleplezése. Esti műsor: 1. Egy magánintézet rejtelméi, vagy a felsült ünnepi ének. Kacagató énekes operett a jelen korból. — Előadja az e célból külön összeállított női kar. 2. Vonós négyes. Mozarttól. Előadja: Tolmácsy István, Stöckl József, Szommer Géza és Nagy Sándor urak. 3. Ugyvédkisasszony. Humoros magánjelenet. Irtá: Renker Félix. Zenéjét szerette Morweisz Róbert. Németből fordította főtisztelendő Pala Ferenc hitoktató ur. Előadja: Stéh Teruska k. a. 4. Völgyi Rézsa. Hermestől. Előadja az egyesületi férfialárda 26 tagja. 5. Variation in asdur. Makovski I-től. Posaunaszó. Előadja Kecskeméti Károly zenetanár ur, zongorán kíséri Nagy Sándor ur. 6. „Zeneköltő“ tréfás dalmű. Előadja az egyesületi férfialárda 26 tagja. Karnagy: Stöckl József ur. Főrendező: Pördy József ur. Szünóra alatt: Konfetti, serpentinésata és világpósta. Ez alkalommal a legtöbb gyönyörű mintájú képes levelezőlapot eladó hölgy és a legtöbb képes levelezőlapot kapó hölgy egy-egy igen szép és díszes emléktárgyban fog részesülni.

— **Helyettesítés.** Szilárd Jakab Zombor városi m. kir. állatorvosnak Nagykátára történt áthelyeztetése következtében megüresedett állásra Fernbach Károly főispán Deák Sándor m. kir. állatorvos gyakornokot ideiglenesen helyettesítette.

— **A magyar nyelv és az osztrák pénzügyminiszter.** Az osztrák pénzügyminiszter rendelettel intézett az alája tartozó adóhivatalokhoz, melyben kötelességévé teszi a tisztviselőknek, hogy a magyar hatóságoktól érkező magyar nyelvű megkereséseket haladéknélkül intézzék el s a magyar szövegnek németre való fordítását saját fölttes hatóságuk után eszközöljék.

— **A budapesti Örökimádás-templom felszentelése.** Kedden szeptember 8-án szentelik föl Budapesten a király jelenlétében az Ulói-úton épült Erzsébet Örökimádás templomot. Az új templom már készen várja a felszentelést, mely szeptember 8-án reggel fél nyolc órakor kezdődik. A hercegprímás képviselőjében dr. Kohl Medárd püspök végzi a szertartást s ugyancsak Kohl püspök tartja az első misét. Másnap szeptember 9-én Várossy Gyula kalocsai érsek fog pontifikálni az ünnepi istentiszteleten, míg szeptember 10-én, Erzsébet királyné halálának évfordulóján a gyászmisét Samassa József egri bíborosérsek tartja. A három napra terjedő ünnepség szónokai lesznek dr. Prohászka Ottokár székesfehérvári, dr. Csernoch János csanádi és Balás Lajos rosznyói megyés püspökök. Az ünnepségen jelen lesznek az összes főhercegek. Lajos Viktor főherceg Ischlen át utazik Budapestre s valószínűleg Mária Valéria főhercegnővel érkezik oda.

— **Irnokválasztás.** Ada község képviselőtestülete Adami Jánost községi irnokká választotta.

— **Kinevezés.** A kereskedelemügyi magyar királyi miniszter Melha Tibor ujvidéki városi mérnököt a budapesti balparti üzletvezetőség építészeti osztályához mérnöké nevezte ki.

— **Gondnokság.** A szabadkai királyi törvényszék Szirboly István bajai, Kellert

Julia szabadkai és Galambos Jánosné szül. Virág Erzsébet topolyai lakost elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

— **Mozognak a törvényhatóságok.** A vármegyék kezdik belátni azt a veszedelmet mely marhatenyésztésünket a takarmányinség következtében fenyegeti. Most Háromszék vármegye indít a törvényhatóságok közt mozgalmat, hogy kérelmezzék a kiviteli tilalom elrendelését a kormánytól. Atiratát megküldte Szabadkának is, de azt hisszük, hogy mire ezek a törvényhatósági feliratok a miniszter elé kerülnek, akkorra nem lesz szükség, mert akkorra úgy is elrendeli a tilalmat a kormány.

— **Elgázolt szabó.** Megírtuk mai számunkban, hogy Morzsányi János szabászt egy kocsi elgázolta. A súlyos sérüléseket szenvedett szabász az éjszaka sebeiében meghalt.

— **Elveszett egy keresztnevelő egyszerű (érték nélküli) olvasó a Jókay-utcában a vasútig vagy a Bathány-utcában, a megtaláló, ha VII. kör Füzfas-utca 34 sz. alatt beadja, egy korona jutalomban részesül.**

— **Szilvakivitel.** Breslauból megbízható forrásból értesítést kaptunk, hogy ott magyar szilva most igen kelendő volna. Bővebb értesítés a Magyar Királyi Kereskedelmi Muzeyumnál kapható.

Égész Délmagyarország legkedveltebb kéz- és arcbőr-finomítója a LEHRER-féle

ERZSÉBET-CRÉM,

mely a bőrt 2-3-szori bekenés után bárszínűvé és üdévé teszi. Nem zsiros s ennél fogva nappal is használható. **Pörselek, bőrperecek és bőrkifirtések** ellen utóérhetetlen szer. Egy tégely ára 1 korona. 6 tégely rendelésénél bérmentesítés. Minden dobozban használati utasítás. 484-74-25

Kapható:

LEHRER ALFRÉD gyógyszer-tárában
KULA (Bácsmegeye).

Az Országos Pázmány-Egyesület zarándoklata.

A Pázmány-Egyesület római zarándoklatának előkészítő bizottsága naponta d. u. 5 órakor ülésezik a Pázmány-Egyesület olvasótermében. Naponta sok új résztvevő jelentkezik s különösen az 52 koronás módzatra akad sok zarándok. Sok kérdezősködés vonatkozik arra, hogy lehet-e Nápolyba s Lorettóba eltérni, ilyen kitérésekhez azonban a rendezőség nem ígérhet kalauzólást, mivel amostani alacsony árak mellett éppen csak a tervbe vett egyenes utat lehet megtenni.

A zarándoklat egyik iránya kizárólag szárazföldön vezet: Budapest, déli vasuti állomás, Cormons, Bologna, Flórence, Róma s ugyanígy vissza. Arak odamenet és visszaérkezéssel, valamint Rómába öt napon át teljes ellátással, I. osztály 240 korona, II. osztály 185 korona, III. osztály 120 korona. A másik utirány Budapest Keleti pályaudvartól Fiuméba, majd tengeren Anconába, innen ismét szárazon Rómába visz s ugyanígy vissza. Arak odamenet és visszaérkezéssel, valamint Rómában öt napon át teljes ellátással I. osztály 190 korona, II. osztály 140 korona, III. osztály 95 korona; végül olyanok, kik csak III. osztályú utijegyet, lakást és kalauzólást kívánnak, ellátás nélkül 52 koronát fizetnek.

Jelentkezni lehet szeptember 20-áig az Országos Pázmány-Egyesület elnökségénél, Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. kell és pedig lehetőleg minél előbb, hogy a szervező bizottság a zarándoklat arányai felől jöellevé tájékozódják s a szükséges intézkedéseket minden irányban megtegye. Az I. és II. osztályú utasok 100, a harmadik osztályúak pedig 40 korona felpénzt fizetnek.

INNEN-ONNAN.

Kassa egyik kiváló népszónoki tehetséggel megáldott fiatal papja, az egyik faluban gyönyörű, könyekig megrázó beszédet tartott az alkohol isteni és emberi törvényt leromboló veszedelmeiről. A templomban sirva-zokogva borultak férfiak, nők a padra, még a gyerekek is siróba fakadtak, csak egy kemény vonású vén asszony pislogott rendületlenül száraz szemmel.

— Hát kend néném asszony nem sir? sugja neki könyes szemmel a szomszédja.

— Nem sirhatok lelkem — feleli szárazon az öregasszony — mert én a szomszéd faluba való vagyok.

A szentesített végrehajtási törvény rendelettel együtt füzve 1 korona 20 fillér.

Továbbá:

A követelések bejelentéséhez szükséges előírás szerinti nyomtatványok

kaphatók: HEUMANN MÓR könyvkereskedésében
SZABADKÁN, FÖTÉR.

REGÉNY.

KLEOPATRA.

A harag remegtette meg. Milyen ostobák, gyávák voltak az általa megvetett férfiak. Kamucin kivételével, aki kikiáltott, majdnem elzúllott volt, senki sem merte őt megkérni. Egyedül az öreg gróf nem félt a felelősségtől, hogy e szegény, szép, nemes lánynak adja a nevét. Erkölcsei magaslátáról megvetette a férfiakat. Most eléje járulhatnak, lábai elé rakhatják hódolataikat. Akik megijedtek a szegény udvarhölgygyel kötendő házasság gondolatától, drágán fizetik majd meg a Neutof grófné előtt teendő szemérmetlen vallomásaikat.

Gondolata Borisra tért vissza. Ha ez akarta volna, minő feleség lett volna belőle!... De ő nem akarta...

A nagyherceg rosszul ítélte őt meg, mikor azt gondolta, hogy Kleopatra megveti, kigunyolja majd őt azért, mert nem fogadta el a felajánlott kincset. Kleopatra lelke magasabban szárnyalt, méltóságteljes volt. Kezébe véve az evangéliumot lapozgatni kezdte... A könyv e következő versnél nyílt ki:

„Békesség legyen veletek, nektek adom a békét.”

Talán nagyon sokszor nyílt ki e helyen a könyv, hogy a nyugalomért epekedő léleknek pihenést adjon.

Kleopatra térdre borult a szöveg előtt, szemeiből keserűség nélkül hullottak a könnyek.

— Legyen veled a béke, szólt magában, veled, aki megcsalhattál volna, amint mások csálnak; elveszithetél volna, amint elveszitenek mások... Lebegjen béke afölött, aki megbecsült és nem, mint játékszerrel, hanem mint baráttal bánt velem... A béke lebegjen fölötted, fenséges uram, Boris.

Fölkelt, s jobb kezét az isteni könyvré téve esküdött:

— Esküszöm a mindenható Istennek, hogy becsületes, tisztességes asszony leszek és férjem ellen nem használok cselt, hazugságot.

A könyvei felszáradtak. Megesőkolta a könyvet és elaludt.

XI.

A házasság híre bombaként hatott a városban lakó válogatott társaságra. Hogyan! Kleopatra a vén, közszenyvel és dicsőséggel megrakott Neutof felesége lesz?

— Most már le nem tagadhatja a „szép közönyös” címet, szólt egyik uracs, akit va-

lamikor rendreutasítottak, mert nem épen mint kérő beszélgetett.

Ez a megjegyzés huszonnégy óra alatt bejárta az egész Czarszkoje-Szelót és Pavloszkozot. Nem akadt ház, melyben legalább is néhányszor meg nem ismételték volna.

Baktóf asszony is megérkezett a vidékről; Kleopatra levele fájdalmas meglepetést szerzett neki. Lehetséges-e, hogy e bájos lány, akinek érdemeit csak ő ismerte, beleegyezett oly házasságba, amely a családi örömről való lemondás volt, meghatározhatatlan időre? A tábornok szervezete hosszú élettel biztatott. Kleopatra csak harmincöt, talán negyvenéves korában lesz özvegy.

A kitűnő asszony minden lehető érvelt felhozott unokahuga előtt, de hasztalanul. A fiatal leány minden kicsinyítés nélkül elmondta neki azt, amit Iréntől kellett szenvednie. Baktófnét azonban nem nyugtatták meg ezen okok Kleopatra öngyilkosságához hasonló cselekedete miatt. Nem szűnt meg ismételni, mennyire okosabb volna oly férfiura várni aki hozzáillő koru.

— Kedves néni, ön beszélhet így, felelt Kleopatra. Ön ahhoz ment, akit szeretett... En hasonló dolgot nem kívánhattam.

Baktófné ezután már nem beszélt többet. Talán a macakosság bántotta, talán kiolvasta huga szívéből a titkot, melyet soha senki előtt sem nyilvánított ki Kleopatra.

Az egész udvarban a cárné fogadta a legroszabbul a házasság hírére. Becsületes lelke irtozott ezen vásárhoz hasonló dologtól; nem ismerve a majdnem kétségbeejtő okokat, melyek a fiatal lányt ezen elhatáro-

zásra készítették, nem értette meg, hogy szánhatja valaki magát ilyen lépésre csak azért, hogy gazdaggá lehessen.

Maga elé hívatta Kleopatrát és őszintén beszélt vele.

— Helytelenül cselekszik, mondá neki. Ha minden áron férjhez akar menni, majd találkozik önnek fiatalabb férfit önhöz jobban illőt.

— Felsőged nagyon jó, felelte Kleopatra. Neutof gróf oly barát, aminővel az élet folyamán nem találkozunk. Tudom, hogy teljesen boldog leszek ha az ő oldala mellett kötelességeimet teljesíthetem.

— De kisasszony, kiáltott föl a cárné, a barát nem férj!

Kleopatra lesütötte a szeméit. E sokszor hallott mondat kellemetlen érzelmeket keltett benne, melyeket alig bírt titkolni. Az arcának a lehető legnyugodtabb kifejezést kölcsönözte.

— Ne számítson rám, hogy majd segítségére leszek, ha a saját maga által készített csapdában vergődik majd, kezdé az uralkodónő nyersen. A könyörtelen viszonyoknak áldozatul eső nőt szánhatjuk, de önt figyelmeztették kisasszony és szerencsétlenség esetén önmagára vessen.

Kleopatra szeméi könnybe lábadtak; szigorúnak tetszett neki e bánásmód akkor, mikor csak egyetlen óhajt táplált: eltemetni ifjúságát és esztelen reményeit oly házasság erkölcsi kötelességei alá, amely a rang és vagyon kivételével mindenről való lemondás volt.

— Bocsásson meg, felsőged, szólalt meg, nem bírvva uralkodni hangjának reszketésén. Tudom mit fogadok el és jó szív-

ből fogadom. Talán felsőged, aki mindent észrevesz, észrevette, hogy az udvarias figyelmességek érintetlenül hagytak. Az életem fájdalmas volt... A házasság és a zárda között a házasságot választottam.

(Folyt. köv.)

Gyermektelen házaspárnál a jövő tanévre

tanulók
teljes ellátásra felvételnek.

Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Második kiadás!

Kevés röpirat éri Magyarországon a második kiadást. Ezen kevesek közé tartozik a

„SZÓIMÁDÁS.”

című politikai röpirat, mely első kiadásában 120,000 példányban kelt el, s most újabb 15,000 példányban jelent meg.

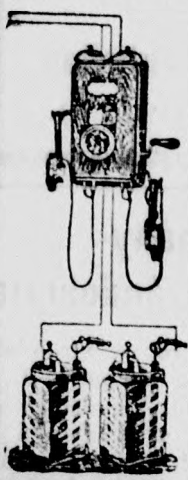
A „Szóimádás” ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér.

Kapható: kiadóhivatalunkban.

**100 hektó
FEHÉR BOR**
eladó.
32 korona hektója.
Cím: 523-3-1
Hönig Antal
Bácsalmás (vöröserdő).

Telefon-szám 369.

GÖRÖG ANDRÁS

villanyberendező műhelye
o Szabadkán, o

V. kör, Köteles-utca 249-ik számú saját házában.

402-106-30

Vizvezeték- és fürdőberendezések
a legújabb rendszer szerint.

Javítások gyorsan és szakszerűen
több évi jótállással.

Költségjegyzék díjmentes gyári áron.

A főtisztelendő Papság figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük a Kalocsa-egyezményi főtisztelendő Papságot, hogy alantjegyzett nyomtatványok egyházmegyénkben előirt szöveggel raktárunkon készen állanak s így azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy megrendelés esetén azokat postafordultával szállíthatjuk. Megrendelésnél elegendő a raktári szám jelzése.

Rak-tári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára		Rak-tári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára	
		kor.	fill.			kor.	fill.
1	Kereszteltek anyakönyve (merített papíron)	ivenként	08	19	Kivonat a kereszteltek anyakönyvéből (mer. papír)	50 drb	1 50
2	Bérmáltak anyakönyve	"	08	20	Születési bizonyítvány polgári házasságkötéshez	50 drb	1
3	Egybekelték anyakönyve	"	08	21	Bérmacédula	50 drb	20
4	Meghaltak anyakönyve	"	08	22	Kivonat az egybekelték anyakönyvéből (mer. papír)	50 drb	1 50
5	Misealapítványok naplója	"	05	23	Kivonat a meghaltak anyakönyvéből (mer. papír)	50 drb	1 50
6	Cselekvő és szenvedő állapot az alapítványozott szent misék pénztáráról	"	06	24	Családi értesítő	50 drb	1 50
6a	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, beliv	"	06	25	Eljegyzési értesítés	50 drb	1
6b	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, küliv	"	06	25b	Insinuatio sponsalium	50 drb	1
7	Kegyes alapítványok naplója	"	06	26	Dimissio	50 drb	1
8	Kegyes alapítványok pénztári számadása beliv	"	06	27	Alapító levél	25 drb	1
8a	" " küliv	"	06	28	Nyugtanyakönyvecke az egyh. pénzt. adósai számára	25 drb	1
9	Templompénztári napló	"	06	29	Tabell. Relatio de Visitatione Vice archi diacon.	10 péld.	40
10	Templompénztári számadás küliv	"	06	30	Latin misejegyzék	10 iv	40
10a	" beliv	"	06	31	Párber napló	10 iv	40
11	Relatio de statu Parochiae	10 péld.	40	32	Kötelezvény	50 drb	1
12	Consignatio conjugum in divortio viventium	"	40	33	Gyónó cédula	500 drb	2
13	Consignatio illorum, qui religionem mutarunt	"	40	34	Esketési bizonyítvány anyakönyvi bejegyzéshez	50 drb	1
14	Consignatio mixtorum matrimoniorum	"	40	35m	Eljegyzési szerződés (magyar szöveg)	50 drb	1
15	Tabell. conspectus matrimoniorum mere civil.	"	20	35n	" (német szöveg)	50 drb	1
16	Értesítvény népoktatási intézetekről	"	40	35b	" (bunyevác szöveg)	50 drb	1
17	Informatio de Capellanis	"	30	36	Jegyések anyakönyve (merített papír)	ivenként	08
18	Informatio de Parochis	10 péld.	40	37	Hirdetési bizonyítvány	50 drb	1
				38	Rapulare	10 iv	60
				39	Iktató- és kiadókönyv	100 iv	2 50

Ki nyomtatvány-szükségeit nálunk szerzi be, nemcsak olcsón és gyorsan jut izléses nyomtatványokhoz, hanem ez által a keresztény eszméknek saját útján való terjesztését is elősegíti, miért is kérjük a főtisztelendő Papság kegyes pártfogását.

Szabadka, 1908 július 1.

A Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat m. sz. IGAZGATÓSÁGA.

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetkezet könyvnyoradójában.